

6 Godkendelse af nye retningslinjer for valg til lokaludvalg (2011-64667)
Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen skal tage stilling til forslag til nye retningslinjer for valg til lokaludvalgene, efter at forslaget har været i høring i lokaludvalgene.

Indstilling og beslutning

Økonomiforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget over for Borgerrepræsentationen anbefaler,

at der godkendes nye retningslinjer for lokaludvalgenes opstillingsmøde, herunder nye regler for valgbarhed til lokaludvalgene (bilag 1), samt

at Økonomiudvalget tager til efterretning, at valgetsalderen til lokaludvalgene ikke nedsættes fra de nuværende 18 år til 16 år, jf den vejledende udtalelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, men at Økonomiforvaltningen arbejder videre med spørgsmålet med henblik på at få en endelig udtalelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Når der foreligger endeligt svar fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, vil Økonomiudvalget få dette forelagt.

Problemstilling

På sit møde den 20. maj 2010 vedtog Borgerrepræsentationen et medlemsforslag fra Det Konservative Folkeparti om revision af valgbarhedsreglerne for lokaludvalg. Med beslutningen pålagde Borgerrepræsentationen Økonomiforvaltningen, inden udgangen af 1. kvartal 2011, at udarbejde udkast til reviderede valgbarhedsregler for lokaludvalgene, hvor der stilles krav til, hvem der er opstillingsberettigede og valgbare. Økonomiforvaltningen blev desuden pålagt, at udarbejde udkast til regler og procedure for, hvordan valgbarheden prøves, så det sikres, at de valgte opfylder betingelserne for at sidde i lokaludvalgene. Økonomiforvaltningen nedsatte en arbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter for lokaludvalgenes formandskreds, lokaludvalgenes sekretariater samt medarbejdere i Økonomiforvaltningen. Arbejdsgruppen skulle udarbejde forslag til ændringer af lokaludvalgenes valgeregler som følge af Borgerrepræsentationens beslutning samt på baggrund af de hidtidige erfaringer med afholdelse af valg til lokaludvalgene. På baggrund af arbejdsgruppens forslag forelagde Økonomiforvaltningen en indstilling om ændring af retningslinjer for valg til lokaludvalgene for Økonomiudvalget på Økonomiudvalgets møde den 22. marts 2011. Udvalget vedtog at sende indstillingen i høring i lokaludvalgene. Høringsperioden var fra den 23. marts til den 3. maj 2011.

Økonomiudvalget vedtog i forbindelse med behandlingen af indstillingen den 22. marts 2011 et medlemsforslag fra Socialistisk Folkeparti, hvorefter Økonomiforvaltningen skulle undersøge muligheden for at sænke opstillings- og valgetsalderen i forbindelse med valg til lokaludvalg til 16 år og at dette skulle fremlægges til politisk behandling på Økonomiudvalgets møde d. 31. maj 2011.

Løsning

Alle 12 lokaludvalg har afgivet hørings svar. Et lokaludvalg har ikke haft

specifikke bemærkninger til indstillingen om retningslinjer for valgbarhed. Lokaludvalgene er generelt tilfredse med de nye regler. Høringssvarene kan findes som bilag 3 til denne indstilling. En sammenfatning af høringssvarene og Økonomiforvaltningens bemærkninger hertil findes som bilag 2. En sammenligning imellem de nye regler og den hidtil gældende "forretningsorden for repræsentantskab" findes som bilag 4. .

På baggrund af høringen er de væsentligste spørgsmål:

- Regler for valg til suppleanter.
- Regler om stikprøvekontrol
- Den vejledende liste for områder
- Antal medlemmer for at en forening er en forening
- Forslag om, at opstillingsmødet holdes over to dage
- Valgretsalders

Regler for valg til suppleanter

Flere lokaludvalg mener, at det er en dårlig idé, at den, der har fået næstflest stemmer i et kampvalg bliver tilbudt en suppleantplads. Udvalgene ønsker, at der skal være direkte valg til suppleantpladserne på samme måde, som der er til medlemspladserne. Økonomiforvaltningen, indstiller, at forslaget fastholdes. Reglen har været overvejet grundigt i den arbejdsgruppe under Økonomiforvaltningen, der udarbejdede forslaget til de nye retningslinjer. Forslaget tager højde for, at det i fredsvalgssituationerne er mest naturligt og klart det mest almindelige, at der ikke opstår behov for kampvalg på suppleantposterne. Desuden giver regulativerne for lokaludvalg ikke mulighed for direkte valg til suppleantposterne. Endelig forekommer det mest demokratisk, at den person, der ved et kampvalg får næstflest stemmer, tilbydes pladsen som suppleant.

Regler om stikprøvekontrol

Efter forslaget om nye regler for valg til lokaludvalg, skal lokaludvalgets sekretariat inden opstillingsmødet foretage stikprøvekontrol fra mindst 10

tilfældigt udvalgte foreninger for at efterprøve deres valgbarhed. Desuden skal sekretariatet en gang årligt eller på foranledning undersøge, om foreningen stadig har aktiviteter i bydelen. Dokumentation kan ske ved, at foreningen fremsender referat af generalforsamling, bestyrelsesmøde eller lignende eller en beskrivelse af foreningens aktiviteter i bydelen.

Flere lokaludvalg advarer om, at stikprøvekontrol kan føre til mere bureaukrati.

Økonomiforvaltningen er enig i, at der er risiko for, at ændringen vil medføre mere bureaukrati. Forslaget fastholdes dog, idet det opfylder det krav til efterprøvelse af valgbarhed, der blev stillet i medlemsforslaget fra det Konservative Folkeparti, der blev vedtaget af Borgerrepræsentationen den 20. maj 2010.

Den vejledende liste for områder:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i forbindelse med, at man behandlede godkendelsen af regulativ for lokaludvalg stillet krav om, at valget af områder skal baseres på en vejledende liste, godkendt af Borgerrepræsentationen og Indenrigs- og Sundhedsministeriet over de områder, der for eksempel kan vælges ind i lokaludvalget. Områderne sammensættes på opstillingsmødet ud fra de foreninger, brugerbestyrelser mv., der er repræsenteret på mødet. Områderne afhænger af de lokale forhold og kan f.eks. være "ældre", "sport og fritid" eller "boligforeninger". Et lokaludvalg mener, at listen bør fjernes, da den er mere vildledende end vejledende.

Økonomiforvaltningen indstiller, at listens nuværende placering beholdes, men Økonomiforvaltningen vil lade listens berettigelse og dens indhold indgå i de kommende drøftelser med Indenrigs- og Sundhedsministeriet om eventuelle ændringer af lokaludvalgenes regulativer.

Antal medlemmer, før en forening er en forening.

Af Borgerrepræsentationens vedtagelse af medlemsforslaget fra 20.maj 2010 fremgår det, at man finder det "mere hensigtsmæssigt, at en forening har en vis størrelse"

Økonomiforvaltningen lægger op til, at en forening som minimum skal have 2 medlemmer.

Flere lokaludvalg finder, at der med fordel kan stilles krav om, at en forening består af flere medlemmer end to.

Økonomiforvaltningens arbejdsgruppe har foreslået, at en forening som minimum skal have 2 medlemmer. Arbejdsgruppen har taget udgangspunkt i, at der ikke findes nogen regler eller praksis for, at der skal være mere end to personer til at danne en forening. Dog har Folkeoplysningsloven en bestemmelse om, at en forening skal have mindst 5 medlemmer, for at være berettiget til støtte.

Økonomiforvaltningen er af den opfattelse, at betingelserne i folkeoplysningslovens § 4 stk. 3 litra 5) ikke kan anvendes som betingelse for, hvornår en forening er opstillingsberettiget til lokaludvalg. Formålet med folkeoplysningslovens § 5 og kommunestyrelseslovens § 65d er forskellige. Folkeoplysningslovens § 4, stk. 3 litra 5 kan derfor ikke anvendes analogt i forhold til at opstille betingelser for antallet af en forenings medlemmer i forhold til at være opstillingsberettiget til et lokaludvalg.

Et af formålene med folkeoplysningsloven er at sikre offentlige tilskud til den frie folkeoplysende virksomhed. Som led heri er der fastsat betingelser for hvornår foreninger vil være tilskudsberettigede efter loven. Det forhold, at en forening ikke lever op til betingelsen om 5 betalende medlemmer medfører, at foreningen ikke er tilskudsberettiget. Der er imidlertid fortsat tale om en forening. Folkeoplysningsloven ændrer ikke på den grundlovsfæstede foreningsfrihed i Danmark.

Efter Økonomiforvaltningens opfattelse skal det skal således være sagligt begrundet i forhold til § 65d og formålet med lokaludvalgene at opstille krav til antallet af en forenings medlemmer i forhold til at være opstillingsberettiget. Økonomiforvaltningen har svært ved at finde den saglige begrundelse allerede fordi en forening med 4 medlemmer kan være lige så aktiv som en forening på 5. Økonomiforvaltningen indstiller derfor, at forslaget om, at en forening som minimum skal bestå af 2 medlemmer, fastholdes. Ovenstående vurdering er meddelt af Borgerrepræsentationens Sekretariat, som er blevet bedt om at vurdere de juridiske perspektiver i at fastsætte en bestemt antal medlemmer, som en forening skal bestå af.

Sænkning af opstillings- og valgretsaldern:

Spørgsmålet har været forelagt Indenrigs- og Sundhedsministeriet telefonisk og pr. mail. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at ministeriet "ikke har praksis på området, men ministeriet har dog i 2007 i forbindelse med henvendelse fra en statsforvaltning vedrørende et spørgsmål fra en kommune, som ønskede at indsætte et lokaludvalg med selvstændig kompetence, om muligheden for at der til et sådan lokaludvalg kunne vælges personer på 16-17 år, umiddelbart tilkendegivet, at det bedste råd til kommunen var ikke i regulativet at sætte en lavere aldersgrænse for medlemskab end 18 år." Telefonisk har Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyst, at betænkeligheden skyldes, at myndighedsalderen er 18 år, og at det kan være forbundet med problemer, at give umyndige egentlige beføjelser, f.eks. ansvar for puljemidler. Københavns Kommune vil anmode ministeriet om en skriftlig tilbagemelding. Et svar fra Indenrigs- og

Sundhedsministeriet forventes at foreligge om 6-8 måneder. Herefter vil Økonomiforvaltningen fremlægge sagen for Økonomiudvalget. Samtidig vil Økonomiforvaltningen i videst muligt omfang i samarbejde med lokaludvalgene arbejde målrettet på at engagere flere unge i arbejdet med lokaludvalgene. Dette kan f.eks. ske ved at der under lokaludvalgene oprettes ungdomsråd eller tilsvarende, der særligt skal have opmærksomhed på emner, der vedrører de unge, og hvor de unge kan deltage.

Økonomi

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser

Videre proces

Såfremt indstillingen godkendes, kan retningslinjerne træder i kraft umiddelbart efter vedtagelse i Borgerrepræsentationen og med virkning for afholdelse af opstillingsmøder efter reglernes ikrafttræden.

Claus Juhl

/Bjarne Winge